

SOE-BULLETTINEN

SVERIGES
OLYMPIAHISTORIKERS
FÖRENING

Nr 1* 2003 * FRÅN STARTEN 57 * ISSN 1104 - 7259

**Något om kungar
och drottningar i OS**
Sid 12

**Inget idrotts-
museum
i Stockholm**
Sid 20

Verksamhetsberättelse Sid 18-19

**Största skrällen i
OS-hockeyn**
Sid 10

**Carolina Klüft
världsbäst Sid 2**

SOF-Bulletinen

Organ för Sveriges

Olympiahistorikers

Förening (SOF)

Föreningen bildades
den 3 mars 1986

Ansvarig utgivare:

Stig Nilsson

Faktagranskare:

Kim Bengtsson

Utgivningsplan 2003

Nr	Utkom	Manusstopp
1	febr	1/2
2	maj	15/4
3	sept	15/7
4	nov	10/10

Nästa SOF-möte Årsmöte

Olympiastadion, Torben Grutsalen

Måndagen den 24 mars kl 18.00

Separat kallelse

Öl, Vatten och smörgås

Medarbetare:

I detta nummer av SOF-Bulletinen har förutom redaktören Stig Nilsson följande personer medverkat Roger Gottfridson, Olle Steij, Lennart Tegvald, Claes G Bengtsson och Börje Larsson

Carolina Klüft världsbäst

Vårt stora OS-hopp i mångkamp Carolina Klüft fick på den stora idrottsgalan i Monaco priset "The Rising Star". Hon fick priset som den bästa unga friidrottaren i världen efter att ha vunnit JVM i Jamaica, EM i Munchen och satt ett fantastiskt juniorvärldsrekord. Hon fanns själv inte på plats utan föredrog att stanna hemma och träna. Hon har även utsetts till "Årets svensk" av P4s lyssnare och vann bl a Jerringpriset på Idrottsgalan (se sid. 23)

Bland seniorerna vann Hicham el Guerrouj och Paula Radcliff. Guerrouj vann för andra året i rad efter sin framfart på 1500 meter. Han vann alla elva lopp han ställde upp i 2002 och blev den förste att vinna priset två år i rad.

Radcliff vann VM i terränglöpning, Commonwealth Games och tog EM-guld på 10000 meter med europarekordtiden 30.01,00 och avslutade med fantastiska 2.17,18 i maraton (Chicago).

Vår egen Kajsa Bergqvist var också nominerad men fick denna gång inget pris. Två andra som inte fick pris trots att de nämndes som favoriter före galan var kärleksparet Tim Montgomery-Marion Jones. Den förre för sitt världsrekord på 100 meter på 9,78 och Jones för att hon inte förlorat ett enda lopp på 100 meter under hela säsongen. De som nämnts ovan kan också bli OS-guldmedaljörer i Aten 2004.

Två olympiska motton

"Citius, Altius, Fortius" (snabbare, högre, starkare) är ett känt olympiskt motto. Det myntades 1895 av fader Didon (9 eller enligt andra uppgifter den 7 mars 1891), rektor vid Arcueil-högskolan nära Paris, i ett tal där han prisade sina elevers prestationer och utnyttjades i olympiska sammanhang för första gången i Paris 1924. "Det betydelsefulla i de Olympiska Spelen är inte att vinna utan att var med" "det väsentligaste är inte att segra utan att kämpa väl", yttrade baron Pierre de Coubertin den 14 juli 1908 i St Pauls Cathedral i London. Det är ett annat känt olympiskt motto. Han utvecklade vad ärkebiskopen av Pennsylvania hade sagt vid en olympisk mässa för OS-deltagarna i Pennsylvania

Den olympiska prispallen är inget motto men väl ett objekt att notera. Vid OS i Los Angelse 1932 var det premiär för prispallen. Innan dess stod prisutdelaren på en pall medan medaljörerna stod på marken. Många har säkert sett bilder på kung Gustav V som stod på pallen vid OS 1912.

SOF:s Styrelse

Ordförande: Björn Walden

Vice ordförande: Owe Fröberg

Kassör: Ingvar Öhrn

Sekreterare: Kim Bengtsson

Redaktör SOF-Bulletinen: Stig Nilsson

Klubbmästare: Carl Erik Eriksson

Ledamot: Claes G Bengtsson

SOK:s Representant: Björn Folin

Skyttevägen 28 D, 133 36 Saltsjöbaden,

08 - 7173058

Gammeltorpsvägen 5 B, 155 30 Nykvarn

08 - 55247473

Fornminnesvägen 34, 186 32 Vallentuna

08 - 511 711 18

Skvadronsbacken 21, 174 47 Sundbyberg

08 - 7331554

Hagenvägen 12 B, 142 65 Trångsund

08 - 605 32 82

Box 44, 179 04 Färentuna

08 - 560 42056

Drakenbergsgatan 55.117 41 Stockholm

08 - 6583992

Storängens Strandväg 20, 131 41 Nacka

08 - 7165132

Ledare

Var kommer OS 2012 att gå? I USA är man intresserad och de hetaste kandidaterna var New York och San Francisco. De båda presenterade sitt koncept och i omröstningen fick New York City 132 av de 223 poäng som stod på spel när 223 medlemmar av den amerikanska olympiska kommittén röstade. Detta var kandidater som hade en imponerande budget bakom sig. New York vars koncept presenterades av bl a Robert Di Nero, Jerry Seinfeld och Woddy Allen har nästan 50 miljarder kronor i sin budget. New York får konkurrens av London, Paris, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Kapstaden, Rom, Budapest, Istanbul, Moskva samt städer i Spanien och Tyskland. USA står väl knappast i tur att arrangera OS. Nu får man hoppas att IOK inte faller för den kommersiella delen där säkert New York är överlägset och ser mer till det sportsliga och säkerhetsaspekten. Det finns många som skulle vilja sabotera ett jätteevenemang i USA. Till detta kommer att skiljedomstolen för idrott, CAS, i Lausanne beslutade att USAs friidrottsförbund slipper avslöja namnen på de 17 amerikaner som misstänkts för dopning efter prov lämnade mellan 1996 till 2000. En seger för USA, men samtidigt ett starkt argument för att inte lägga ytterligare ett OS i USA.

Så kan jag inte låta bli att återkomma till dopningen. Återigen gäller det de finska skidåkarna. I somras kom de stora skidmärkena överens om att aldrig erbjuda en skidåkare som varit dopningavstängd ett kontrakt. Jari Isomätsä fick följdriktigt inget nytt kontrakt av märket Atomic, som varit Isomätsäs sponsor i åtta år. Överenskommelsen har även österrikiska Fischer skrivit på och för det märket åker både Per Elofsson och Mattias Fredriksson. Men nu har den finske agenten för Fischer skrivit kontrakt med Isomätsä utan att informera huvudkontoret i Österrike. Ger inte detta en tråkig bild på finländarnas moral och syn på dopning? Men dessbättre tvingade österrikiska Fischer den finska agenten att annullera avtalet. Inte blir omvärldens omdöme bättre när det nu står klart att de dopade skidåkarna får ställa upp i VM enligt FIS. De har avtjänat sitt straff en vecka före VM och eftersom åkarna skall anmälas en månad före så skulle de finländska löparna inte få var med i VM då de vid anmälnings-tillfället var dopningavstängda. Nu har FIS beslutat att de får ställa upp i VM, då avstängningen klarats av. Men det finska skidförbundet visade hög moral genom att besluta att de dopningsavstängda åkarna inte får representera Finland i VM. Starkt. Nu har det kommit en ny fuskrapport från Finland. Vid VM i Lahtis fyllde man bara provrören till hälften med blod och de kunde sedan spädas ut med vatten. Oavsett om detta är sant eller inte vilar det något sjuk över skidsporten.

De båda ryskorna Lazutina och Danilova samt tysk/spanjoren Muhlegg hade överklagat sina dopningsavstängningar till internationella skiljedomstolen i idrott. Domstolen avlog deras överklagan och de får också betala kostnaderna för handläggningen.

Skiddopningen höll också på att få kännbara konsekvenser för tävlingsverksamheten i Sverige. Sponsorerorna flydde världscupspremiären i Kiruna och tävlingarna var nära att få ställas in. Till sist löstes problemet med sponsorerorna.

Mer om dopning: För att försöka ligga före fuskarna har IOK nu även förbjudit gendopning från och med 1 januari 2003, samtidigt snackas det om dopning med koblod!

Vi kan annars glädja oss att inga svenskar efter 1996 verkar lockade att dopa sig, även om det förekommit tidigare. Den 1 oktober inleddes dessutom Riksidrottsförbundets antidopningskampanj, Rena Vinare.

IOK har haft möte i Mexico City för att diskutera OS-programmet och stryka vissa sporter. Modern femkamp, baseboll och softboll har legat sämst till. Men det fattades inget beslut om att stryka sporter inför 2008. Nu väntar man med beslut till 2004 i Aten. Men jag förstår inte att man inte ifrågasätter fotbollen som bara ställer upp med B-lag i OS-turneringen och det är mot bestämmelserna som säger att man skall ställa upp med bästa lag. Detsamma gäller väl boxning.

Årets stjärnskott

Varje år utser Stockholms Sportjournalister de tio bästa idrottsmännen och året lag samt Stockholms bästa. Resultaten för 2001 redovisades i Bulletinen nr1 2002. Man utser också årets stjärnskott och där vann Christian Olsson. Det första stjärnskottet utsågs 1979 och det blev Pelle Lindberg. Sedan har bl a följande idrottsmän utsetts till årets stjärnskott, Bengt Baron (1980), Marie-Helene Westin (1987), Peter Forsberg (1992), Anna Lindberg (1996), Ylva Noven (1997), Per Elofsson (1998), Anna-Karin Kammerling (1999), Carolina Klüft (2000). Stjärnskottet får ett stipendium från ATG på 25 000 kronor. 2002 års stjärnskott blev Djurgårdens fotbollsspelare Kim Källström

Prinsens Plakett

Prinsens Plakett instiftades 1948 av Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande till minne av föreningens ordförande 1933-47, prins Gustaf Adolf, far till föreningens nuvarande beskyddare, kung Carl XVI Gustaf.

1948 tilldelades bl a följande personer plaketten: HM Kung Gustaf V, HKH Kronprins Gustaf Adolf, HKH Prinsessan Sibylla, HKH Prins Bertil, Greve Folke Bernadotte av Wisborg Postumt, samt följande olympier: Fotbollslandslaget, Mora Nisse Karlsson, Åke Seyffart, Gert Fredriksson, William Grut och Henry Eriksson.

Nya olympier fick plaketten 1952 Olle Anderberg, Lasse Hall, John Mikaelsson och 1957, Henri S:t Cyr, Petrus Kastenman, Sigge Eriksson, Sixten Jernberg, Lasse Thörn.

1961 fick Klas Lestander, Sonja Edström-Ruthström, Irma Johansson, Britt Strandberg och Sven Olov Sjödelius plaketten.

1982 fick Prins Bertil plaketten för andra gången och 1985 fick också Mora-Nisse Karlsson plaketten för andra gången. 1987 fick Konung Carl XVI Gustaf en specialplakett. SOKs tidigare representant i SOFs styrelse, Gösta Gärdin, fick plaketten 1999 och året efter Wolf Lyberg.

Idrottens Hus till Allmänna BB

Idrottens Hus flyttar från Farsta. Hittills har Bosön varit alternativet. Nu har ett nytt alternativ dykt upp - Allmänna BB. Det kan kanske vara bra att RF på sitt 100 års jubileum pånyttföds på ett BB. Det verkar vara ett bra lösning.

Allmänna BB byggdes till OS 1912 i Stockholm och fungerade då som förläggning för de aktiva. Barn har sedan fötts i huset fram till 1972.

Området där Allmänna BB ligger heter Idrottsparken och i dess omgivning finns Idrottshögskolan, Centrum för idrottsforskning, Stockholms Olympiastadion, där SOF håller till, Östermalms IP och Tennisstadion. Läget är centralt och inte långt från Bosön. Beslut om flyttning togs i november. Med RF flyttar också 17 specialföbund.

Nya i toppgruppen

SOK har tagit ut åtta nya aktiva i toppgruppen. In i toppgruppen går ridsportens hopplag, Malin Baryard, Peter Eriksson, Helena Lundbäck och Royné Zetterman. Tennisens Thomas Johansson går också in i toppgruppen liksom tre seglare, Daniel Birgmark i laser, Johan Molund och Martin Andersson i 470. Från talanggruppen flyttas brottaren Jimmy Samuelsson, sjukamparen Carolina Klüft, moderne femkamparen Erik Johansson och simmerskan Emma Igelström.

Följande åtta är nya i talanggruppen: Kirsten Berlin stavhopp, Anna Andersson modern femkamp, Therese Torgersson och Vendela Zakrisson segling, Magnus Frick simhopp, Jonas Tilly simning, Marcus Åkerblom och Anders Binander sportskytte.

Årets sportjournalist

Stockholms Sportjournalister utser Årets Sportjournalist. 2001 utsågs Lars Östling Aftonbladet. Första stipendiet utdelades 1987 då SOF-medlemmen Åke Strömmér fick det. Sedan har följande SOF-medlemmar fått stipendiet på 10000 kr eller 15000 från 1999. Claes G Bengtsson (1991), Ulf Pettersson (1994), Lars Sandlin (1998).

Stockholms Idrottsförbund utser den journalist som främst skildrar stockholmsidrotten, Stipendiet var från början på 5000 kronor och är nu på 7000 kronor. 1987 utdelades det för första gången och året efter fick SOF-medlemmen Claes G Bengtsson stipendiet. Sedan har SOF-medlemmen Lars Sandlin fått stipendiet 1996 och 2001 fick förre redaktören för SOF Bulletinen och SOF-medlemmen Örjan Westberg detta stipendium.

Inget populärt OS

1924 arrangerades vinter-OS för första gången och man räknade med att det skulle bli populärt i Norge och Sverige, den tidens stora vintersportnationer. Men så blev det inte. Dessa båda nationer tyckte att vinternästerskapen skulle avgöras i Stockholm eller Oslo (Holmenkollen). Många goda svenska skidåkare nekade också att åka till Chamonix. Svenskarna skyllde på DM och det var viktigare. Sven Utterström tackade nej för att han var rädd att åka tåg.

Sigge Bergmans arkiv

Skid- och ledarlegenden, Sigge Bergman, avled som torde vara känt i januari förra året i sitt hem i Rättvik, 95 år gammal. Hans fru, min mamma, Karin avled kort tid därefter.

Sigge efterlämnade, noggrann och systematisk som han var, åtskilliga protokoll och handlingar, böcker och tidskrifter, diplom m m, som han sparar och med ovärderlig hjälp av Karin katalogiserat, förtecknat och översatt under sina dryga 50 år inom idrotten. Allt detta material finns deponerat vid Idrottsmuseet i Falun (Lugnet) i ett särskilt därtill anvisat rum, det s k Sigge Bergman-rummet. Såvitt jag känner till har allting systematiserats, varför det torde vara en guldgruva för en forskare inom idrotten och då främst skididrotten, eller för den allmänt intresserade. Ett besök av museet anbefalles på det varmaste!

Övrigt material från hans tid inom främst Internationella Skidförbundet, FIS, finns sedan dryga 10 år i det nya FIS-Haus i Bern i Schweiz.

MATS BERGMAN

Artikel hämtad från nyhetsbrev från SVIF nr 1/2002

OS 1952 aldrig öppnade

Oslospelen 1952 genomfördes på ett bra sätt även om de svenska framgångarna nästan helt uteblev. Men tävlingarna invigdes aldrig. Prinsessan Ragnhild glömde att förklara spelen öppnade i sitt invigningstal. Det var på Bislet som hon i hastigheten och uppståndelsen glömde bort ordet öppnade. Hon sa "förklarade de VI olympiske vinter spelen i Oslo 1952 da!"

OS-maskotar för Aten

Det blir två syskon från den grekiska mytologin som blir maskotar för OS i Aten 2004. Det blir Athena, visdomens gudinna, och Apollo Ijusets och musikens gud.

Glöm inte idrottshistorien

Historielösheten inom idrotten breder ut sig säger Åke Lindegarth i Göteborg. Han oroas över hur gamla hjältar inom idrotten glöms bort. I en tid av tilltagande ekonomisering har klubbarnas styrelser rekryteras bland näringslivsfolk och politiker. Många gånger har dessa inte en aning om klubbens historia, Han oroar sig också över svenska sportjournalisters kunnande.

Ett sätt att förbättra det idrottshistoriska kunnande är att bli medlem i Sveriges Olympiahistorikers förening.

Blir det någon idrotts-historia kvar?

När idrottsrörelsen bjöd in till debatt om historielösheten var det bara ett förbund som dök upp:

Innebandy - förbundet som har den kortaste historien.

Det var det första av en rad seminarier som initierats av SOF-medlemmen Åke Lindegarth i Göteborg i samarbete med Idrottsjournalisternas klubb i Göteborg, Västsvenska idrottsförbundet och Idrottsmuseet i Göteborg. Mötet hölls i olympiarummet på Kviberg i Göteborg. Anledningen är den alltmer tilltagande historielösheten inom idrotten. Idrotts-historien håller på att gå förlorad. En som försöker motverka detta är professor i idrottshistoria Jan Lindroth (SOF-medlem) som skriver en bok om den svenska idrottshistorien som skall vara klar till RFs 100 årsjubileum.

Man konstaterar att ju närmare vår egen tid man kommer desto sämre är arkivordningen, e-post förstörs och man tappar perspektiven. Idrotten är dålig på att tillvarata sina gamla dokument.

De bästa dokumenten har man i dag i Strömbergs/ Brunnhages idrottsböcker men hur länge har förlaget råd att ge ut dessa fina dokument.

Hyllade OS-medaljörer i Malmö

På 30-talet var intresset för vinteridrott inte så stort i Skåne och Malmö. Men när de framgångsrika svenska olympierna kom hem från Garmisch-Partenkirchen 1936 hade 30 000 malmöbor samlats på Stortorget i Malmö för att hylla våra olympier:

15 km: 1. Erik Larsson, 4. Martin Matsbo

50 km: 1. Elis Wiklund, 2. Axel Wikström, 3. Nils Englund, 4. Hjalmar Bergström

Stafett 4 x 10 km: 3. Sverige (Johan Berger, Erik Larsson, Artur Häggblad, Martin Matsbo)

Backe: 2. Sven Eriksson-Selånger

Sverige kom på tredje plats i nationstävlingen efter Norge och Tyskland.

Av de svenska vinterolympierna har Erik Larsson en unik historia. Han som kallades Kiruna-Lasse slutade efter sitt OS-guld. Han var djupt religiös och slutade med idrott. Han skänkte bort sina priser och ägnade sin tid åt Laestadianer.

Aldrig har Malmö upplevt något med sådan inlevelse och entusiasm. Det slutade lyckligt med ett stillsamt upplopp.

Martin Matsbo död

En av svenska skidsportens stora, Martin Matsbo, har avlidit 90 år gammal. Förutom framgångarna i skidspåret har han varit svensk skidsports vallningsexpert i 34 år. Martin föddes och växte upp i Matsbons Gård och tog 1928 släktnamnet Matsbo. Han hette tidigare Gustafsson. Under hans storhetstid inföll OS 1936 och efter fina uttagningslopp var han given i truppen. Han råkade ut för en kraftig förkylning under OS, men blev ändå fyra på 18 km. I stafetten åkte han sista sträckan med den näst bästa sträcktiden och Sverige fick OS-brons. Den 1 mars 1943 fick han anställning vid Astra i Södertälje med uppgift att ta fram en supervalla utan tjära. Han lyckade och så kom vällan Swix ut på marknaden. En annan produkt inom skidsporten bar hans namn, "Matsbostaven". Efter sin aktiva tid tillhörde han Svenska Skidförbundets styrelse.

Specialkonstruerade skor

Ryssarna kom till Innsbruck 1976 med en ny bindning som krävde specialkonstruerade skor. Skorna var en del av den nya bindningen. I stafetten 4x10 km ryckte ryssarnas startman Beljajev omgående och ledde klart. Men så sprack den ena skon och han fick åka en stor del av sträckan på en skida. Under loppet fick Beljajev låna en ny sko men den var alldeles för liten. I mål var Beljajev klart distanse-rad men laget åkte upp sig och tog en bronsmedalj.

Ytterligare en ständig fyra

Häcklöparen Sven Nylander har blivit känd som den ständiga fyran. Men det epitetet borde i lika hög grad gälla skidåkaren Janne Stefansson. I OS har han tre snöpliga fjärdeplatser. I Squaw Valley 1960 åkte Stefansson andra sträckan i stafetten. Sverige ledde efter första växlingen och på den andra åkte Janne Stefansson in i den s k väggen. I den syrefattiga luften led Stefansson hemska kval och växlade tre minuter efter täten.

I Innsbruck 1964 blev Stefansson femma på 15 km - 4,2 sekunder från bronset; på 30 km blev han fyra 19 sekunder från bronset. Samma placering fick han på 50 km, 6,2 sekunder från brons. På den senare distansen blev han påkörd av en ryss och föll. Där tappade han ett tiotal sekunder och missade en medalj.

Men i stafetten i Innsbruck fick han plåster på såren. Då lade han med en fin insats på tredje sträckan grunden till det svenska guldet.

Ny medalj till Pernilla

Hon ville sluta som hon började i OS med medalj i sitt sista vinter-OS. Efter detta skulle hon kunna lägga av. Alla medaljerna kan plockas fram ur bankfacket och läggas på ett bord för förevisning. Men bilden kändes inte komplett förrän hon fått en medalj i Salt Lake City.

Hon kom fram efter Ingemar Stenmark. Hon lät sig inspireras av honom. Hon var energisk och ville aldrig sluta träna. Hon bor nu i Monaco och där trivs hon bra. Hon har efter samarbetsproblem tränat tre år i Norge men alltid ställt upp för Sverige och de svenska färgerna. I tretton säsonger har hon representerat Sverige i världstoppen och nått stora mästerskapsframgångar, två OS-guld och ett silver samt fyra VM-guld, ett silver och ett brons. Hon har 24 världscupssegrar och en seger i den totala världscupen.

Pernilla slutar tävla på toppnivå.

Hon föddes på hösten 1970 och det var självklart att hon skulle bli en idrottstjej. Det var dock inte säkert att det skulle bli skidor. Basket och friidrott var också aktuellt. Men sportlovsresorna till Sälen varje år fällde utslaget. Familjen var i Sälen redan när Pernilla var fyra år. När hon slutade skolan med 4,8 i medelbetyg blev det hård satsning på skidor med målmedvetenhet, envishet och viljestyrka som kännetecken.

Nu är karriären slut efter tretton års kuskande i världens berg- och dalgångar. Hon hoppas och vi med henne att hon kan sluta utan att ha ont i kroppen efter alla skador och operationer. Nu och några år framåt kommer hon att bli ett dragplåster för bl a bilar, elström, mellanmål, tuggummi och egenhändigt designade smycken. Hon har lyckats slå mynt av sina framgångar.

Som ett mål hade hon också att bli inröstad i Internationella Olympiska Kommitténs Athletes Commission, som skall tillvarata de aktiva intressen. Hon blev IOK-ledamot med rösträtt. Lausanne ligger när hennes hemort Monaco, där hon trivs och förmodligen kommer att stanna.

Utterström missförstod

Sven Utterström var favorit på femmilen i Lake Placid 1932. Han hade redan vunnit 18 km överlägset. Han hade förberett sig noga med en rejäl frukost. Han började bra men efter hand blev han hungrig och behövde mat under loppet. Detta skulle några stockholmare sköta utefter banan och när Uttertöm kom ropade de "Ska 'ru ha krubb?" men det uttrycket förstod inte Utterström och krafterna sinade och bränsledepåerna fylldes aldrig på och han slutade som sexa.

Sigge Bergmans arkiv

Skid- och ledarlegenden, Sigge Bergman, avled som torde vara känt i januari förra året i sitt hem i Rättvik, 95 år gammal. Hans fru, min mamma, Karin avled kort tid därefter.

Sigge efterlämnade, noggrann och systematisk som han var, åtskilliga protokoll och handlingar, böcker och tidsskrifter, diplom m m, som han sparade och med ovärderlig hjälp av Karin katalogiserat, förtecknat och översatt under sina dryga 50 år inom idrotten. Allt detta material finns deponerat vid Idrottsmuseet i Falun (Lugnet) i ett särskilt därtill anvisat rum, det s k Sigge Bergman-rummet. Såvitt jag känner till har allting systematiserats, varför det torde vara en guldgruva för en forskare inom idrotten och då främst skididrotten, eller för den allmänt intresserade. Ett besök av museet anbefalles på det varmaste!

Övrigt material från hans tid inom främst Internationella Skidförbundet, FIS, finns sedan dryga 10 år i det nya FIS-Haus i Bern i Schweiz.

MATS BERGMAN

Artikel hämtad från nyhetsbrev från SVIF nr 1/2002

OS 1952 aldrig öppnade

Oslospelen 1952 genomfördes på ett bra sätt även om de svenska framgångarna nästan helt uteblev. Men tävlingarna invigdes aldrig. Prinsessan Ragnhild glömde att förklara spelen öppnade i sitt invigningstal. Det var på Bislet som hon i hastigheten och uppståndelsen glömde bort ordet öppnade. Hon sa "förklarade de VI olympiske vinter spelen i Oslo 1952 da!"

OS-maskotar för Aten

Det blir två syskon från den grekiska mytologin som blir maskotar för OS i Aten 2004. Det blir Athena, visdomens gudinna, och Apollo ljusets och musikens gud.

Glöm inte idrottshistorien

Historielösheten inom idrotten breder ut sig säger Åke Lindegarth i Göteborg. Han oroas över hur gamla hjältar inom idrotten glöms bort. I en tid av tilltagande ekonomisering har klubbarnas styrelser rekryteras bland näringslivsfolk och politiker. Många gånger har dessa inte en aning om klubbens historia. Han oroar sig också över svenska sportjournalisters kunnande.

Ett sätt att förbättra det idrottshistoriska kunnande är att bli medlem i Sveriges Olympiahistorikers förening.

Blir det någon idrotts-historia kvar?

När idrottsrörelsen bjöd in till debatt om historielösheten var det bara ett förbund som dök upp:

Innebandy - förbundet som har den kortaste historien.

Det var det första av en rad seminarier som initierats av SOF-medlemmen Åke Lindegarth i Göteborg i samarbete med Idrottsjournalisternas klubb i Göteborg, Västsvenska idrottsförbundet och Idrottsmuseet i Göteborg. Mötet hölls i olympiarummet på Kviberg i Göteborg. Anledningen är den alltmer tilltagande historielösheten inom idrotten. Idrotts-historien håller på att gå förlorad. En som försöker motverka detta är professorn i idrottshistoria Jan Lindroth (SOF-medlem) som skriver en bok om den svenska idrottshistorien som skall vara klar till RFs 100 årsjubileum.

Man konstaterar att ju närmare vår egen tid man kommer desto sämre är arkivordningen, e-post förstörs och man tappas perspektiven. Idrotten är dålig på att tillvarata sina gamla dokument.

De bästa dokumenten har man i dag i Strömbergs/Brunnhages idrottsböcker men hur länge har förslaget råd att ge ut dessa fina dokument.

Hyllade OS-medaljörer i Malmö

På 30-talet var intresset för vinteridrott inte så stort i Skåne och Malmö. Men när de framgångsrika svenska olympierna kom hem från Garmisch-Partenkirchen 1936 hade 30 000 malmöbor samlats på Stortorget i Malmö för att hylla våra olympier:

15 km: 1. Erik Larsson, 4. Martin Matsbo

50 km: 1. Elis Wiklund, 2. Axel Wikström, 3. Nils Englund, 4. Hjalmar Bergström

Stafett 4 x 10 km: 3. Sverige (Johan Berger, Erik Larsson, Artur Häggblad, Martin Matsbo)

Backe: 2. Sven Eriksson-Selånger

Sverige kom på tredje plats i nationstävlingen efter Norge och Tyskland.

Av de svenska vinterolympierna har Erik Larsson en unik historia. Han som kallades Kiruna-Lasse slutade efter sitt OS-guld. Han var djupt religiös och slutade med idrott. Han skänkte bort sina priser och ägnade sin tid åt Laestadianer.

Aldrig har Malmö upplevt något med sådan inlevelse och entusiasm. Det slutade lyckligt med ett stillsamt upplopp.

Framgång för Danmark i vinter-OS

OS i Innsbruck 1976 började dåligt för de nordiska länderna Sverige, Norge och Finland. Inte en enda medalj på tremilen på skidor. Det tolkades som en stor framgång för Danmark och i Berlingske Tidende kunde man läsa:

Danmark har tagit lika många medaljer som de övriga nordiska länderna tillsammans utan att deltaga.

Fick medalj 50 år för sent

I statistiken för vinter-OS genom åren har Norge länge haft en medalj för mycket. I Chamonix 1924 fick Torleif Haug en bronsmedalj i backhoppning på 18,000 poäng. 50 år senare upptäckte den norske backhoppningsexperten Jacob Vaage ett räknepel. Anders Haugen, USA, skulle ha 17,916 poäng och Haug 17,821 poäng. 1974, samma år som räknepeluppgiften fick den då 86-åriga Haugen sin medalj av Haugs dotter, Anne-Marie Magnusson vid en ceremoni i Oslo. Haug utvandrade för övrigt från Norge 1908.

En mardröm för backhopparna

Backhoppningen vid OS i Lake Placid 1932 var inget som backhopparna minns med glädje. Under tävlingen vräkte regnet ner. Längst ner i backen bildades en mindre insjö. Många fick där ett ofrivilligt dopp. Genomblöta och frusna tvingades de sedan klättra upp för den långa trappan till backhoppstarten. Och det var inte nog med regnet. Det blåsta dessutom hårt denna dag och det gjorde tävlingen mycket svår.

Yngste vinnaren

Yoon-Mi Kim från Sydkorea är den yngste guldvinnaren i vinter-OS. Hon vann guld i stafett i shorttrack i Lillehammer 1994. Hon föddes den 1 december 1980 och var således bara 13 år då hon vann olympiskt guld. I Nagano fyra år senare var hon med om att försvara stafettguld.

Delat guld vid två tillfällen

I slutet av 1950-talet och i början av 1960-talet var ryssen Jevgenij Grisjin den bästa skridskoåkaren på både 500 och 1500 meter. Han tog guld på båda distanserna i såväl Cortina 1956 och i Squaw Valley 1960. Han blev dock aldrig ensam guldmedaljör på 1500 meter. 1956 fick han dela guldet med landsmannen Jurij Michailov och fyra år senare med Roald Aas från Norge.

Tre amerikanska silver

Det händer lite då och då att tre amerikaner står på pris-pallen samtidigt. Ändock var det ovanligt att tre amerikaner stod på silverplats samtidigt i en individuell gren. Det skedde 1968 då tre amerikaner delade på silvret på 500 meter skridskor. I Grenoble räknade man inte hundradelar av sekunder i tidtagningen. Därför fick Mary Meyers, Dianne Holum och Jennifer Fish alla silver på 46,3. Ryskan Ludmila Titova vann på 46,1.

Fem rekord men inget guld

Vid OS i Calgary tillhörde östtyskan Andrea Ehrig förgrundsfigurerna. Hon slog fem olika rekord i skridskor, världsrekord och olympiska rekord. Det blev rekord på alla distanser hon ställde upp i men hon fick inget guld. Alla hennes rekord slogs av någon av skinnarna som startade efter henne och hennes medaljfacit blev två silver och ett brons. Skridskobanan i Calgary var mycket snabb.

Var inte nöjd med guldtiden

I Sapporo 1972 vann en 17-årig amerikanska, Anne Henning, 500 meter skridskor. Trots att hon blev trängd vid växlingen av parkamraten Sylvia Burke från Kanada vann hon distansen. Men hon var inte nöjd med tiden och krävde att få åka om. I sololoppet åkte hon på 43,33 och i paråket hade hon 43,77, men dubbelt guld blev det givetvis inte.

Konståkningsmedaljör mördad

Kira Ivanova från Ryssland har hittats mördad i sin lägenhet i Moskva med flera knivhugg i kroppen. Hon representerade Sovjet och tog brons i konståkning vid OS i Sarajevo 1984. Efter det blev hon proffs och senare tränare. Men hennes liv fick sedan en tragisk fortsättning. Hon skilde sig och blev alkoholist och mördades.

Svensk domare stoppade svensk silvermedalj

I Amsterdam 1920 var det nära att bli svensk dubbel i konståkning. Gillis Grafström segrade klart och Ulrich Salchow slutade fyra, men både den engelska och den belgiska domaren hade Salchow som tvåa. Den svenske domaren däremot höll honom som fyra och så blev det.

Tre generationer

Familjen Shea från USA har varit med i OS genom tre generationer. Det började med Jack Shea 1932, då han skrinade hem två medaljer i guld (500 och 1500 meter). Sonen Jim Sr var med i OS 1964 i nordisk kombination men hamnade långt ner i prislistan - på 27 plats. Sedan kom sonsonen Jim Jr. Han deltog vid OS i Salt Lake City i den nygamla grenen Skeleton. Sedan 1997 har han tillhört världseliten och vunnit både VM och Good Will Games.

Jack Shea var med om att föra den olympiska elden till Salt Lake City. Men han fick inte vara med om invigningen och inte något annat heller. Han dog ett par veckor före OS '91 år gammal. Han omkom i en bilolycka den 21 januari.

Mångkunnigt boblag

Vid olika tillfällen har SOF's klubbmästare Carl Erik Eriksson kamperat ihop med friidrottare vid bobtävlingarna i OS. Men än värre var Schweiz vid OS i Grenoble 1968. I fyrmanslaget ingick Hans Candrian, tidigare elitgymnast, Walter Graf, tiokampare och Willi Hoffman, som deltagit i tre brottnings VM.

Lånade ut en reservdel, fick pair play pris

I OS i Innsbruck 1964 fick Anthony Nash från England problem med sin bob. Italianaren Eugenio Monti ställde då upp och låna ut en reservdel till engelsmannen. Nash och hans landsman vann 2-mans bob medan Montis lag kom på andra plats. Men förutom OS-silvret fick italienaren UNESCOs fair play pris för sitt sportsliga uppträdande. I Grenoble fick Monti OS-guld i båda 2- och 4-mansbob.

Gretzky vill ha ett nytt OS-guld

Wayne Gretzky har gått med på att ta ansvaret för Kanadas OS-lag också 2006 i Turin om det beslutas att NHL-proffsen skall delta.

Ett beslut om att NHL-spelarna får delta i OS 2006 har ännu inte fattats. Ledningen vill första förhandla klart om ett kollektivavtal för ligans spelare innan man sätter sig och diskuterar ett eventuellt deltagande i OS-hockeyn 2006.

Svenskt hockeybrons 1952

Vinter-OS i Oslo med omnejd 1952 var ingen höjdare - sett med svenska ögon.

Vi svenskar hade vant oss vid att vinna det mesta vi ställde upp i. Generationen som blommat ut under andra världskriget var då det internationella utbytet på nytt togs upp mycket framgångsrikt. Fyra OS-guld i S:t Moritz vinterspel 1948 (endast 15 tävlingar fanns på programmet) och 16 medaljer av samma ädla valör i sommarspelen i London samma år.

I Oslo tog det emot. Rejält. Påstå att invånarna i det arrangerande landet led med oss är en stor överdrift.

Bronsmedaljer till skidornas stafettlag 4 x 10 km herrar, Kalle Holmström i backhoppning och Carl Erik Asplund (SOF-medlem) på skridskons 10 000 meter var allt som vi vunnit då ishockeylaget för att ta silver hade att besegra Tjeckoslovakien i sin sista match. En uppgift som inte syntes helt omöjlig av två skäl:

1. Sverige hade vid matcher i Prag en knapp månad innan OS enligt egen uppfattning "lärt" sig hur de skridsko-snabba och passningsskickliga tjeckoslovakerna skulle stoppas. Det som vi i dag kallar forechecking var medlet.
2. Sverige hade slagit den andra silverkandidaten USA med 4-2 efter en strålande insats och varit det lag som klart framgångsrikast stört guldvinnande Kanada. Sverige höll 2-2 i den matchen tills 22 sekunder återstod. Att USA i den för Kanada betydelselösa avslutningsmatchen nådde 3-3 mot sina grannar är en helt annan historia. Kanadas inställning till "betydelselösa" var redan då ett begrepp.

Tjeckoslovakien slog Sverige hur enkelt som helst, 4-0.

Alla kände sig som vinnare

Synen då matchen var över har gått till historien. Jublande tjeckoslovaker i en hög på isen som firade bronset. 30 meter därifrån glada svenskar som klappade om varandra därför att de visste att det fanns en chans kvar: Sverige och Tjeckoslovakien hade hamnat på samma poäng och då blev det enligt reglerna omspel.

Omspelsmatchen är ett stycke svensk ishockeyhistoria. Jag påstår att det var den dagen som ishockeyn blev en angelägenhet för hela Sverige och inte enbart i de "öar" där ishockeyintresset levde och frodades: Stockholmsområdet, kring Siljan, Värmland och i viss mån Gävle och Skellefteå.

Besvikelsen hos den idrottsintresserade svenska allmänheten var så stor att brons i hockey var ett krav.

Forts nästa sida

Vi svenskar samlades mangrant runt radioapparaterna denna måndagkväll.

Lennaret Hyland refererade på sitt redan då oefterhärmliga sätt. Alla som minns Hyland erinrar sig säkert att hans entusiasm då pucken gick vår väg och motsatsen då den inte gjorde det. Ingen led som Hyland då "di blågula", som han sa missade chanser, kämpade för dåligt och bar sig i allmänhet klantigt åt.

Underläge i första minuten

Ompelsmatchen som tjeckoslovakerna gjort allt för att förhindra, började som söndagsmatchen slutat: Vlastimil Bubnik gjorde 1-0 redan i första minuten och fem minuter före första periodens slut ökade han till 2-0.

Fyra minuter in i den andra perioden slog Miroslav Rejman in 3-0 bakom vår så långt in i matchen bästa spelare, målvakten Lasse Svensson.

Mer än en rullgardin drogs bokstavligt ner i de svenska stugorna. Det hjälpte inte ens att Göte Blomqvist med smeknamnet Vicke Hallon fem minuter innan andra periodens slut från mittzonen lyfte in en puck mot det tjeckoslovakiska målet som till allmän och inte minst målvaktens förvåning studsade över hans klubba.

Den fortsatta svenska offensiven gav inget resultat utan det stod 3-1 till Tjeckoslovakien då spelarna lämnade isen efter andra perioden.

Tre minuter in på slutperioden reducerade Lasse Pettersson till 3-2.

Sven Tumba (på den tiden med efternamnet Johansson) forcerade in kvitteringen efter nio minuters spel.

Innan Tjeckoslovakien hunnit samla sig gjorde Göte Blomqvist (Södertälje SK) sitt andra mål för dagen och Sverige hade vänt matchen. 4-3 utlöste glädje explosioner lite var stans i svenska hem men pest och pina, nio minuter återstod ju.

De längsta nio minuterna

Tjeckoslovakien tog över initiativet och nu var det i de svenska spelarnas huvuden som oron för att krafterna inte skulle räcka tog sin plats. Rädslan för att göra misstag ökade för varje sekund och motståndarna tilläts hålla pucken oroväckande mycket.

Då, när mindre är tre minuter återstod, vräkte sig Holger Nurmela fram mellan tjeckoslovakiska försvarare och hade inte krafter för mer än en försning, då han bara hade målvakten kvar att överlista. Ögonblicket senare kolliderade Nurmela med målvakten och båda blev liggande i en hög på isen, båda intresserade av var pucken fanns.

Reaktionen från spelare, ledare och publik avslöjade det huvudrollsinnehavaren ville veta - den låg inne i den tjeckoslovakiska kassen, 5-3!

De återstående minuterna blev en triumfens färd fram till medaljutdelningen. Tjeckoslovakien hade gett upp och svenskarna kände inget av trötthet.

Hyland jublade, svenska folket jublade och tog ishockeyn till sina hjärtan.

Till och med den svenska ledningen, som då reglerna för turneringen fastställdes energiskt och vältaligt motsatte sig att ompelsmatch skulle tillämpas om två lag hamnade på samma poäng, tyckte att kanadensare och amerikanare och en del andra haft rätt då de menade att omspel var den sportsligt mest rättvisa formen att placera medaljerna.

ROGER GOTTFRIDSSON

Största skrällen i OS-hockeyn

USAs kvitteringsmål till 2-2 i den inledande omgången av den olympiska ishockeyturneringen i Lake Placid 1980, innebar en stor svensk besvikelse. Särskilt som det bara återstod 27 sekunder då de vilt kämpande amerikanerna genom Bill Baker fick sitt andra mål.

Tio dagar senare svarade samma USA-lag för spelens mest överraskande prestation genom att beseгра Sovjet med 4-3. Skottstatistiken slutade 39-16 i Sovjets favör.

"Århundradets största idrottsbragd" skreks ut från TV- och radioapparater, löpsedlar och förstasidor.

Något som i och för sig säger mer om amerikanarnas brist på proportioner och kunskaper om världen i stort än den starka insats de unga universitetsspelarna utförde då de vann OS-guldet utan att förlora fler poäng än den de tappade mot Sverige i inledningsmatchen. Nämnas skall att mer än ett hjärta för upp i halsgropen då Finland i avslutningsmatchen tog ledningen med både 1-0 och 2-1.

Det handlade förstås inte om något i sista stund hoprafstat amerikanskt lag.

Istället om talangfulla spelare, som med praktiskt taget obegränsade resurser levde tillsammans i mer än ett halvt år. Ett bevis för hur seriös satsningen var är att laget fick spela i en av proffshockeyns underligor/farfarligor, Central Hockey League. Där spelade laget 24 tävlingsmatcher. Resultaten räknades in i tabellen.

Samspelt lag

Det var således ett mycket samspelt lag som for till Lake Placid.

Med bara veckan kvar till OS möttes USA och Sovjet i en träningsmatch i New York. Sovjet vann programenligt med klar marginal, 10-3. USA-spelarna lärde sig mycket av den matchen. Det som för utgången i OS-matchen betydde ändå mer var att sovjetspelarna invaggades i en falsk säkerhet eller det som vi vanligen kallar underskattning. Efteråt cirkulerade uppgiften att de mera erfarna av de sovjetiska spelarna tappart skärpan sedan de 1979 besegrat en kombination av NHLs bästa spelare.

Sovjet gick igenom "kvalturneringens" fem matcher med målskillnaden 51-11. De hade med sig 4-2-seggen mot Finland till finalrundan och bespetsade sig på en ren final i avslutningsmatchen mot Sverige.

Så blev det inte.

Matchen mot USA hade länge ett ganska normalt händelseförlopp. Vladimir Krutov styrde in 1-0 på ett mäktigt skott av backen Alexej Kasatonov. USA utjämnade genom sin veteran, 25-årig "Buzz" Schneider. Något som Sovjet efter bara tre minuter ändrade till 2-1 genom Sergej Makarov.

Med sju sekunder kvar av den första perioden utnyttjade USA ryssarnas nonchalans. De sovjetiska spelarna hade mera ögonen på matchklockan än pucken varför Bill Christian från mittzonen slängde iväg ett skott som säkerheten själv i det sovjetiska målet, Vladislav Tretjak, lät studsa från benskyllden, rakt ut i banan. Bill Johnson upptäckte möjligheten och kunde oantastad slå in 2-2-pucken bakom Tretjak. Klockan visade då på 19,59.

Det var det sista Tretjak gjorde på isen den kvällen. När andra perioden inleddes fanns Vladimir Mysjkin i CCCP-målet. Ett byte som tränaren Viktor Tichonov förklarade med att han uppfattat att Tretjak var nervös och inte klarade pressen.

En förklaring som kunde accepteras i 999 fall av tusen men inte när det gällde Tretjak. Han hade 1980 tio års oavbruten erfarenhet som förste målvakt i Sovjet, var uppe i över 350 landskamper när han från sidan av banan fick se hur guldlet blev till silver i Lake Placid.

Omöjlig USA-målvakt

I numerärt överläge åkte Alexander Maltsev igenom USA-försvaret och gjorde 3-2 efter 2,18 i andra perioden. Sedan "spikade" James Craig igen sin kasse. Det hjälpte inte hur mycket Sovjet hade pucken och hur ofta de sköt, Craig stod alltid i vägen.

Spelövertaget ledde till att sovjetspelarna ansåg sig kontrollera matchen. I kraft av sin överlägsna erfarenhet och fysiska styrka ansåg de faran över.

Visst kämpade USA men medlen de försökte att överlista

sina motståndare med var ganska primitiva. "In med pucken i anfallszon och så åker vi efter". Vilket egentligen inte var USA-lagets spelmodell. Tränarna Herb Brooks och Craig Patrick hade under den långa förberedelse tiden fört in europeiska influenser i laget. Genom rörlighet, bra passningspel och disciplinerat spel kunde de europeiska lagen besegras. USA var inte ens toppkvarterets mest utvisade lag - det var Sverige.

8,39 in i den tredje perioden forcerade Mark Johnson in 3-3. När klockan visade exakt 10.00 hade lagkaptenen Mike Eruzones väl maskerade dragskott från bara några meter innanför den blå linjen passerat på Mysjkins klubb sida - jublet i den till bristningsgränsen fyllda hallen visste inga gränser.

Nervösa sovjetspelare

Det var lätt att uppfatta USA-spelarnas glädjeyra nere på isen som farlig.

Med tio långa minuter kvar talade det mesta fortfarande för sovjetisk seger. Genom åren hade vi lärt oss att sovjetiska lag aldrig får räknas ut förrän slutsignalen gått.

Framburna av ett lika märkligt som oorganiserat jubel bars USA-spelarna framåt i matchen. Sekund för sekund, minut för minut. Finske domaren Kaisla lät matchen fortsätta trots att en del av det som hände i ett tidigare skede av matchen garanterat lett till utvisningar. Så fort möjligheten att byta fanns utnyttjade de amerikanska tränarna möjligheten. Sovjetspelarna blev allt nervösare och ur lägen där de normalt var bombsäkra missade de - eller också var det James Craig som gjorde sitt livs match.

När slutsignalen gick utbröt ett kollektivt firande på isen, på läktarna, utanför hallen - ja över allt.

Två dagar senare såg sovjetspelarna inte särskilt vana ut i sina roller som mottagare av silvermedaljer.

Och amerikanerna fortsatte att fira!

ROGER GOTTFRIDSSON

Det är jag som satt rubriken på denna artikel. Efter OS i Salt Lake City har vi kanske en skräll som är lika stor som denna, matchen Tre Kronor - Vitryssland.

STIG NILSSON

Jegorova missar OS?

Den ryska längdskidåkerskan Ljubov Jegorova har katsats ut från det ryska landslaget. Der gällde i första hand VM i Val di Fiemme. Hon anklagas för att ha agerat odisciplinerat. Hon har gett ledningen många problem och nu accepterade man det inte längre. Hon tog tre OS-guld i både Albertville och Lillehammer. OS 1998 missade hon sedan hon lämnat ett positivt dopingprov under VM i Trondheim 1997. Till OS 2006 är hon 39 år

Kanot och skridskor paradgrenar i Södermanland

När man skall summera sörmlandsidrotten under 100 år konstaterar man att kanot och skridskor varit paradgrenarna. I kanot har vi givetvis Gert Fredriksson som det stora namnet. Han har vunnit K-1 1000 meter 1948, 1952, 1956, och brons 1960 och vunnit K1 10000 meter 1948 och 1956 (silver 1952). Kanotsporten har funnits på det olympiska programmet sedan 1936. Guld 1948 tog även det sörmländska paret Gunnar Åkerlund - Hans Wetterström i K-2 10000 meter. Sven Olof Sjödelius har också två guld i K-2 i par med Gert Fredriksson 1960 och med Gunnar Utterberg 1964. Södertäljes Rolf Peterson har även han ett olympiskt guld från 1964 (då i Halmstad) och ett silver från 1972 i kanot. Andra södermanländska OS-kanotister är Kalle Sundqvist och Lars Erik Moberg.

På damsidan har man Susanne Gunnarsson med både OS-guld, OS-silver och OS-brons.

På skridskor har Södermanland en motsvarighet till Gert Fredriksson i Tomas Gustafson med tre OS-guld och ett OS-silver. Skrinnarna kom från Eskilstuna. OS-deltagare redan 1932 var Ingvar Lindberg. Katrineholms Stig Lindberg deltog i OS i Oslo 1952 tillsammans med Gunnar Ström Eskilstuna. På damsidan var Sylvia Filipsson en dominant 1972-1980 och deltog tre OS. De sörmländska framgångarna kompletteras av att Lars Erik Ström var landslagskapten från 1956 till 1980. När man nämner sörmländska framgångar får man heller inte glömma ishockeyn som genom Södertälje SK nästan alltid haft spelare i Tre Kronor när det gällt OS.

Rolf Peterson gav allt

Den svenske kanotisten Rolf Peterson vann OS-silver vid OS i München 1972 på K 1 1000 meter. Han tog då ut allt ur sin kropp. Han ledde fem meter före mål men den starke ryssen Sjaparenko passerade honom strax före mållinjen. Efter loppet blev Peterson sittande kvar i kanoten. Ett par tyska funktionärer såg hur det var fatt med Peterson. De lyfte med gemensamma krafter upp honom på bryggan. Där föll han ihop. Han hade tagit ut sig helt och hade svårt att klar prisutdelningen en stund senare. Vid OS i Tokyo fyra år tidigare hade han otippad vunnit OS-guld på distansen.

Något om olympiska kungar och drottningar

Det här inlägget inleds med en och annan synpunkt på något slags sportsjournalistiskt språkbruk när det gäller att på ett förnämligt sätt hylla de allra största idolerna.

Att utse några eller flera bland idrottsfolket till kungar och drottningar är inget alldeles färskt påfund här i Sverige. Det gjorde man redan i samband med OS 1960 och kanske ännu tidigare. Om Sixten Jernberg hette det efter vintertävlingarna i Squaw Valley att han där befäste sin ställning som världens skidkung. Han tog ju guld på 30 km, silver på 15 km och var femma på 50 km.

Till Romspelens speciella drottning utsågs den amerikanska sprintern Wilma Rudolph. Hon vann 100 m på 11,0, 200 m på 24,0 och sprang därtill sista sträckan i USA-damernas segrande lag på 4 x 100 m. Deras tid blev 44,5.

Den svarta gasellen

Med tanke på det fenomenala sätt som Wilma gled fram på är det helt naturligt att hon blev omskriven som den svarta gasellen. Hudfärgen svart hade tydligen inte hunnit bli förvandlat till någon form av skällsord på den tiden.

Man kan undra hur skribenterna i de länder som inte är monarkier utan republiker benämner sina storfavoriter. Vi har väl inte hört talas om att någon kallas president(ska) för att hon eller han blivit etta i en betydande tävling.

Däremot finns det faktiskt presidenter (men inte sk kungar) även inom idrotten. Då handlar det om skilda slag av sportsmannasammanslutningar med olika underavdelningar.

Vem kan möjligen ha reda på om segrarna i de ursprungliga olympiska spelen också "titulerades" kungar? Ändå fanns det småkungar, d v s härs-kare och suveräner av typen Odysseus på ön Ithaka och Menelaos i staden Sparta i den äldsta kända grekiska forntiden.

Det innebär att begreppet kung, hur nu själva ordet uppkommit, är av oerhört gammalt datum. Traditionella stamhövdingar regerar säkerligen fortfa-

rande som småkungar i exempelvis Afrika. Färgade eller svarta män i USA är i våra dagar ibland begåvade med efternamnet King.

OS i Rom 1960

Innan det blir dags för avsnittet om de olympiska sommarspelen i Rom 1960 kan det nämnas att idrotten dessutom har sin kejsare. Detta epitetet finns dessutom i samband med någon enstaka travhäst som tjänar grov pengar åt sin(a) ägare. I det mänskliga sammanhanget förekommer mer eller mindre sällan ord som kronprins(essa) och påve men aldrig kejsarinna. Men allt detta får bli en annan historia.

Äpropå den historia som inte har med anekdoter att göra följer här en kort betraktelse över OS i Rom. Ingen tillresande åskådare hade väl dittills i modern tid sett liknande idrottsanläggningar. De italienska arkitekterna och deras medhjälpare hade lyckats skapa flera arenor med direkt hänvisning till Roms (politiska) storhetstid i forna årtusenden.

Bronsmedaljer i Forum Fomanum

Brottningen hade lagts till den ruindel av Forum Romanum som har namnet Basilica di Massenzio. Det erövrades få svenska medaljer i Rom men brottarna Gustav Freij och Hans Antonsson ordnade var sitt bronstecken i denna utomhusarena.

Platsen ligger vid imperatorernas gamla parad- och triumfstråk som förresten leder fram till Colosseum. Denna väldiga byggnad är nog numera mest känd för de fruktansvärda grymheter som utspelades nedanför dess publikutrymmen när gladiatorer och slavar tvingades drabba samman innan kristendomen blev en erkänd religion i romarriket.

Konstantins triumfbåge nära Colosseum var den historiska målplatsen för maratonloppet. Ingen italiener hade väl egentligen tänkt sig att den sköna kvällen skulle historien etablera sin egen revansch. Segrare blev nämligen Etiopiens dittills helt okända barfotalöparen Abebe Bikila. Han hade sina rötter i det Abessinien som den italienska fascismen lade beslag på som koloni så sent som i mitten av 1930-talet.

Nu för tiden blir var och varannan fotbollsspelare och andra bollbehandlare historiska om han eller hon gör mål eller liknande i ett krisläge eller svarar för ett virtuost framträdande. Det kan vara så att de

har en föregångare i den västtyske Armin Hary, som var reaktionssnabb som få konkurrenter. Historisk blev han genom att knappt vinna 100 m på 10,2 och därigenom rusa hem Tysklands första OS-guld i löpning genom tiderna.

Framgångsrika svenskar

Gångaren John Ljunggren, svensk guldhjälte (se där ytterligare ett respektabelt uttryck), redan i London OS 1948, knallade den här gången in som tvåa på 50 km och blev därefter John Silver med de intresserade. Mer oväntat var ändå att Jane Cederqvist, den blott 15-åriga simmarflickan, skulle klara silvret på 400 m fritt.

Mest framgångsrik i medaljväg i den blågula truppen var kanotkejsaren Gert Fredriksson. Distansten var 1000 m. I enmanskanot tog han brons och i tvåmans guld tillsammans med Sven-Olof Sjödelius.

Vad minns jag mer på rak eller alternativt krokig arm från de varma, läs vänligen heta, och soliga högsommardagarna i Rom i slutet av augusti och början av september?

Jo, att Mohamed Ali (som Cassius Clay längre fram döpte om sig till) inledde sin karriär att vara störst, bäst och vackrast med att som endast 18-årig bli mästare i lätt tungvikt, att någon vid invigningen tog sig in på löparbanan och gjorde ett privat ärevarv innan han togs om hand av funktionärer, att påven förgäves förbjöd sina medarbetare att gå och titta på de lättklädda gymnastik- och simmardamerna och att Lennart Hyland, adept till Sven Jerring, och senare radio- och TV-guru åt kommande generationer, en dag för till gammel-Roms hamnstad Ostia för att bada i Medelhavet. Därvid blev Lennart biten (!) i en tå av en sardin (!!) uppges det. Det är ytterligare en annan historia eller snarare en obetalbar skröna.

OLLE STEIJ

Indien vill ha OS 2012

Indien har anmält sitt intresse för OS 2012. Indien är efter Kina det folkrikaste landet i världen. Andra som anmält intresse för sommar-OS 2012 är Sao Paulo, Rio de Janeiro, New York, Washington, Houston, San Francisco, Budapest, Paris och Rom.

RVs årsmöte

Den 15 november höll Riksidrottens Vänner (RV) årsmöte varvid flera SOFare deltog. Ordföranden Anders Gärderud inledde och presenterade nya medlemmar bl a finansministern Bosse Ringholm. Över ett antal medlemmar som avlidit hölls presentation bl a över Sven Ulf Pettersson, en av SOFs grundare.

Sedan blev det stipendieutdelning denna gång utan prinsessan Lilian.

RV-stipendiet på 25 000 kronor tilldelades Gösta Gärdin och han skänkte pengarna till den moderna femkampen. Därefter utdelades Bo Ekelund-stipendiet till Hans Davidsson ungdomstränare från Rånäs. RVs 80-års fonds stipendium tilldelades Ulrika Knape för hennes ledarinsatser inom simhoppningen. Stipendiet är på 10 000 kronor.

Sven Thofelts stipendium på 5000 kronor tilldelades Sirpa Holmroos, ungdomstränare från Västerås.

Olanderstipendierna på 5000 kronor tilldelades Helena Bengtsson Halmstad rytmisk gymnastik, Kajsa Nilsson, Glimåkra orientering och Ida-Theres Karlsson, Boden brottnig.

Det nyinstittade Gösta Gärdins Ungdomsfonds stipendium på 5000 kr tilldelades Peter Barvestad, gymnastikdirektör med många järn i elden.

Så presenterade valberedningen sina förslag med enbart omval. Det betyder att SOFs ordförande Björn Walden omvaldes som vice ordförande. Dock hade revisorsuppleanten Ulf Thor avsagt sig omval och han ersätts av Sten Wagne. Årsavgiften är oförändrad, 10 kr.

Som framgår av stipendieförteckningen var det lite av tjejernas afton. Temat för kvällen var också kvinnlig idrott.

Höstmöte i Stockholm

Onsdagen den 20 november avhölls SOFs höstmöte i Stockholm. Tyvärr hade bara 13 medlemmar infunnit sig. Kanske berodde det på att vädret var dåligt och Sverige spelade landskamp i fotboll mot Tjeckoslovakien som visades på kanal 5 i TV samma kväll.

Men de som hade infunnit fick en trevlig föredragning av Sveriges meste vinterolympier, vår klubbmästare Carl Erik Eriksson. Han berättade på ett medryckande sätt om sina år i OS- och VM- bobbanorna.

Han berättade om hur man blir en bobåkare - det tar tid att lära sig. Calle var 27 år när han började av en tillfällig-

het i Garmish-Partenkirchen. Han var då bonde och bondelivet hade givit honom styrka. Vid ett tillfälle då bobben skulle bäras ut tog Calle tag i bobbens framända och de övriga tre i baken. Det imponerade på dem som såg detta och efter det fick han heta Jätten. Han berättade om sina upplevelser vid OS och de svårigheter som han hade innan han fick klartecken att åka till OS. Här framkom att det material som de svensk åkarna hade inte kunde jämföras med bobbarna i de länder som satsar hårt på sporten som t ex DDR. Vidare framkom att bobsporten haft stor ekonomiska problem och Calle har fått ta stor pengar ur egen ficka för att kunna kvalificera sig. Han har till och med vid ett tillfälle tagit ett banklån för detta. Han berättade också om Ludmilla. Han tyckte hon var bra och hade förutsättningar om han fått ta hand om hennes träning, men så ville inte hennes make. Med rätt träning och inställning till sporten trodde Calle inte att hon behövt använda sig av otillåtna medel.

Annars tyckte han OS var något alldeles extra, främst att få bo i den olympiska byn och umgås med andra idrottsmän i olika idrotter. En stor händelse var också då han utsåg till fanbärare för den svenska truppen 1976.

Han varvade sin berättelse med roliga episoder och historier. Sedan han avslutat sitt föredrag, som inleddes med en kort videovisning följde en frågestund med många frågor.

Årets idrottskvinna

Kajsa Bergqvist har av Aftonbladet och Riksidrottsförbundet utsetts till årets idrottskvinna 2002 för sitt EM-guld i höjdhopp, vunnen under svåra yttre omständigheter, med taktisk briljans och teknisk överlägsenhet. Kajsa har under året hållit högsta världsklass och rankas som etta i världen. Hon har tre gånger höjt svenska rekordet och ingen kvinna i världen har de senaste tio åren hoppat högre än det Kajsa gjort i år.

Första gången priset utdelades var 1950 då Mona-Lisa Englund fick det.

Sedan har många olympiskt meriterande kvinnor fått utmärkelsen.

1951: Sarah Thomasson, 1954: Birte Hansson, 1955: Ann-Sofi Colling, 1956: Sonja Edstöm, 1958 Kate Jobson, 1960: Jane Cederqvist, 1963: Ann-Christin Hagberg, 1964: Toini Gustafsson och Barbro Martinsson, 1965: Kerstin Palm, 1978: Linda Haglund, 1979: Marit Söderström, 1982: Ann-Louise Skoglund, 1984: Agneta Andersson, 1987: Marie-Helene Westin, 1990: Monica Westen, 1991 och 1992: Pernilla Wiberg, 1996: Ludmila Engqvist, 1997 och 2001: Magdalena Forsberg, 1998: Malin Ewerlöf, 1999: Johanna Sjöberg, 2000: Therese Ahlshammar.

Årets finaste utmärkelser

Svenska Dagbladets guldmedalj tilldelades cyklisten Susanne Ljungskog och motiveringen löd:

”För sensationellt VM-guld, taktisk kyla och het vilja i presat läge.”

Även de svenska friidrottarna fick fina bevis på sina insatser under året, Det ansedda fackorganet Track & Fiels News utser varje år de bästa friidrottarna i varje gren. Det är ganska sällsynt att Sverige toppar någon av dessa listor men för 2002 har vi tre friidrottare i topp.

Kajsa Bergqvist toppade listan för kvinnliga höjdhoppare och Stefan Holm den manliga listan. Bland kvinnliga mångkampare toppade Carolina Klüft. Senast Sverige hade tre i topp var 1948 för 54 år sedan.

Årets idrottsförbund

Svenska Brottningsförbundet har utsetts till årets främsta svenska idrottsförbund 2002 i konkurrens främst av Svenska Friidrottsförbundet. Brottningen fick priset för två världsmästare. Priset utdelas av Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande och priset består av 200 000 kronor och en replik av J P Molins berömda staty ”Bältespnare”

Samtliga är stora OS-hopp inför OS 2004 i Aten

Tio i Topp

Stockholms sportjournalisters klubb utser varje år den bästa idrottaren i Sverige. I år fick Annika Sörenstam de flesta rösterna och i listan över de tio bästa idrottarna i Sverige är åtta ordentliga OS-hopp inför OS 2004 i Aten och Turin 2006.

1. Annika Sörenstam 1190 röster, 2. Kajsa Bergqvist 1149, 3. Christian Olsson 922, 4. Susanne Ljungskog 704, 5. Ara Abrahamian 667, 6. Carolina Klüft 601, 7. Tony Rickardsson 533, 8. Emma Igelström 415, 9. Anja Pärson 332, 10. Jimmy Samuelsson 284.

I laglistan placerades sig Djurgårdens fotbollslag överst.

OS i Sundsvall 2003

Sveriges Dövas Idrottsförbund fyller 2003 90 år. Den 26 februari - 9 mars anordnas Winter-Deaflympics i Sundsvall, de dövas olympiska spel. Grenarna är alpin skidåkning, ishockey, skridskor, längdskidor, och snowboard. Parallellt med tävlingarna genomförs en världskongress för döv idrott, där ett 85-tal nationer beräknas delta.

Årets idrottsledare

Ulf Karlsson har tilldelats TTs pris till årets idrottsledare för 2002. Det är den förste ledaren i friidrott som fått priset under dess 31 åriga historia, första priset utdelades 1971. Det har utdelats till 17 idrotter. Friidrotten har under året och under Ulf Karlsson ledning tagit sju medaljer i inne-EM, fem medaljer vid EM i Munchen varar tre guld och nu hoppas vi på fortsatta framgångar vid OS 2004 i Aten.

Nils Liedholm

SOFAre hos Nisse Liedholm

“Jag har så mycket att tacka idrotten och främst fotbollen för”

Dessa positiva ord fälldes av den legendariske gentlemannen “Greven av Milano“, Nisse Liedholm när ett antal idrottsveteraner fick nöjet att besöka honom och hela hans familj på godset Villa Boemia. Det blev en uppsluppen tillställning med vinprovning och andra muntraktioner.

Flygresa till Milano. Därefter bussrundtur i tio dagar i norra Italien med besök med idrottsanknytning av stora mått såsom Cortina (OS 1956), Vi besökte OS-guldmedaljören 1968 på 3 milen, Franco Nones i Cavaless. En numera mäktig man med stora framgångar i affärer. VM på skidor går i Val di Fiemme i februari och vi fick tillfälle att informera oss om förutsättningarna inför dessa tävlingar. Även långloppen på skidor går här i Marcialonga i februari. Venedig, Verona och många intressanta platser fick vi uppleva, allt under senare delen av oktober.

Under vår vistelse i landskapet fick vi uppleva italiensk ligafotboll på hög nivå, nämligen Milan - Juventus på San Siro inför 85 000 åskådare och matchen slutade 1-1. Vi var även inbjudna gäster till Milans träningsanläggning samt fotboll Milan-Chievo.

LENNART TEGVALD

Presentation av några starka olympier

Alberto Tomba

En av de stora inom den alpina skidsporten. Han vann OS-guld i slalom 1992, storslalom 1988 och 92, OS-silver i slalom 1988 och 94. Vann 50 världscuptävlingar. Efter sin 50:e seger kastade han skidor, stavar och handskar ut bland publiken och slutade sin karriär. Tomba var ett stadsbarn uppväxt i Bologna och hade inte direkt tillgång i Alpernas snö. Han skolkade ofta från skolan och tog i stället tåget till Cortina. Hans föräldrar uppmuntrade honom till detta och de hade gott om pengar. Han var ingen renlevnadsman och hamnade i många skandaler.

Aleksander Maltsev

En av världens bästa ishockeyspelare, representerande Dinamo Moskva men blev aldrig mästare i Sovjet - CSKA var alltid för svåra. Han vann OS-guld 1972 och 76 och silver 1980. Nio VM-guld hann det bli, två silver och ett brons, samt en Canada-Cup seger och 313 landskamper. En gång vald till Sovjets bästa ishockeyspelare.

En av de få som inte tog steget över till CSKA. Men han tränade hårt och visade så hög klass att han inte kunde förbigås i landslaget. Kanske den mest lovande spelare som Sovjet fått fram. Han debuterade i VM i Stockholm 1969 och redan året efter var han en av VM bästa spelare. Han utsågs till VMs bästa spelare 1971 och detta upprepades 1972 och 1981. Han arbetade hårt både under matcher och på träningar och var en stor artist. Hans aktiva karriär avslutades 1984 och försökte då som tränare men kom inte längre än till två år som juniortränare i Dinamo. Har sedan haft alkoholproblem.

Alexandr Ragulin

Stor hockeyback från Sovjetunionen. Spelade under sin storhetstid för CSKA i Moskva. Han vann OS-guld 1964, 68 och 72 samt har tio VM-guld. Spelade 228 A-landskamper och vann nio sovjetiska mästerskap.

Han hade mycket stora defensiva kvaliteter och var en god passningsspelare och gjorde alltid stor nytta i boxplay.

Anatolij Firsov

Duktig rysk hockeyforward som representerat Spartak och CSKA i Moskva. Han har tre OS-guld 1964, 68 och 72. Dessutom åtta VM-guld och nio sovjetiska mästerskap.

Han spelade 159 A-landskamper. Det hade kunnat bli fler landskamper för honom men han drog inte jämt tränarna Bobrov och Kulagin och han avsåg sig alla landskampsupdrag.

Han var en av de stora lirarna i det sovjetiska laget och hade dessutom ett hårt och fruktat slagskott. Tre gånger utnämndes han till VMs bästa forward och fyra gånger var han i dess All Star Team. Han gjorde 344 mål på 474 ligamatcher. Efter sin aktiva karriär tränade han CSKAs juniorer

Anton "Toni" Sailer

Österrikisk alpin skidåkare och en av den alpina sportens största stjärnor. I OS i Cortina d'Ampezzo 1956 vann han allt - OS-guld i slalom, storslalom och störtlopp.

Hans åkning präglades av elegans och överlägsenhet och i OS 1956 vann han alla grenar med stor marginal, i störtlopp 3,5 sek, i storslalom 6,2 sek och i slalom 4 sek.

Efter OS och VM i Badgarstein 1958, som gav två guld, slutade han tävlandet och gick in för att tjäna pengar. Han fick en tomt av Kitzbühel och kunde bygga ett 32 bäddars hotell, som alltid var fullbokat under vintern. Han skrev också en bok "Hur jag vann samtliga titlar i OS" och den blev en succé och sålde i 160 000 ex på tyska, 30 000 på japanska och 10 000 på franska. Han var nu inne i affärsbranschen och gjorde lyckade och mindre lyckade satsningar. Till de lyckade hörde lanserandet av elastiska skidbyxor under namnet Sailer Tex. Men den största succén gjorde han nog som filmskådespelare och medverkade i flera filmer som man kallar lättare underhållning. Mycket populära blev dessa bland unga tjejer i Japan. Men filmdukens popularitet tog slut och han engagerades som tränare för det alpina landslaget i Österrike 1972 då landslaget var vanskött. När han avgick 1976 låg Österrike i topp i de alpina sporterna. Därefter drog han sig tillbaka och ägnade all tid åt sitt hotell och startade en skidskola för barn.

Ard Adrianus Schenk

En av Nederländernas stora skridskolöpare, som höll alla världsrekord (utom på 500 m) 1971. Han vann OS-guld på 1500 m, 5000 m och 10000 m 1972 samt flera VM- och EM-titlar samt ett OS-silver på 1500 m 1968.

Han debuterade i OS 1964. 1965 tog han brons i VM före Jonny Nilsson och vara bara tiondelar från silver.

Sommaren 1972 startade en proffsliga med Schenk som det stora dragplåstret. Men det blev inte vad Art hade tänkt sig och proffsligan upphörde. Efter några års uppehåll arbetar han åter med skridskor och 1998 invaldes han i Internationella förbundets tekniska kommitté. Våren 1999 drabbades han av stroke.

Assar Rönnlund

Svensk skidåkare av hög internationell klass. Han tävlade för IFK Umeå och vann OS-guld i stafett 1964. Har dessutom VM-guld, segrar i Holmenkollen, Lahtis, Svenska Skidspelen, Vasaloppet och Kirunaspele. Assar har 13 SM-guld, 23 SM-medaljer, och tilldelades Svenska Dagbladets guldmedalj 1962. Han bröt endast fyra av 530 tävlingar han ställde upp i.

Han slutade som aktiv efter VM 1970 och har sedan varit med i skidsporten som kommentator i radio, och är en mycket uppskattad sådan. Mest känd har han blivit för OS-guld i stafett och silver på femmilen 1964 då han på slutsträckan först dök upp bakom den berömda ladan inför upploppet före Finlands Mäntyranta, Norges Grønningen och Sovjets Koltsjin och segern blev svensk. Vid samma OS vann han silver på femmilen

Han stora år var 1962 då han i VM vann 15 km och stafetten, silver på 50 km och en sjätte plats på 30 km. Han är gift med Toini Gustafsson-Rönnlund.

Bengt Eriksson, Silver-Bengt

Han tävlade i nordisk kombination och backhoppning. Han fick sitt stora genombrott vid OS 1956 genom att helt otippat ta silver i kombinerat. Han tävlade för Friska Viljor i Örnsköldsvik, där han också spelade fotboll och förutom OS-silvret har han 13 SM i Nordisk kombination och åtta SM i backhoppning. Vid OS misslyckades han en aning i sin starkaste del, backhoppningen, men när hans svåraste konkurrenter vallade bort sig i längdspåret lyckades han ändå erövra silvret. Fyra år senare i Squaw Valley blev han 10a i Nordisk kombination.

Britt Strandberg

Svensk skidåkare som började åka skidor först som senior. Hon vann OS-guld i stafett 1960, OS-silver i stafett 1964 och 68. Individuellt har hon ett SM. Hon ställde upp i ett lopp för första gången då det endast var en tävlande anmäld. Annars har det inte blivit någon tävling. Seden gick det av bara farten. Hon kom med till OS i Squaw Valley. Där blev det bara en tionde plats på milen men i ett testlopp slog hon Barbro Martinsson och fick en plats i stafettlaget. Tillsammans med Irma Johansson och Sonja Edström-Ruthström vann hon OS-guld. Vid OS 1964 kom hon fyra på 10 km efter tre ryskor och 7,4 sekunder från brons. Han tävlade för Erdsbyns IF.

Bröderna Ruud

En brödratrio från Norge som alla var kända och fruktade i skidvärlden. Alla tre var världsstjärnor i backhoppning.

Den främste av dem var Birger som tog 12 OS- och VM-medaljer. Han vann OS-guld 1932 och 36 samt OS-silver 1948. Sigmund vann OS-silver 1928 samt VM-guld 1929 och brons 1930. Asbjörn vann VM-guld 1938.

Birger tillbringa en stor del av sin aktiva tid i Holmenkollen och tilldelades 1937 Holmenkollenmedaljen. Sedan kom han till Tyskland och från 1934 arbetade han i en sportaf-fär i Garmisch. När han tog sitt OS-silver i St Moritz var han 36 år. Vid OS i Garmisch slog han svensken Sven Selånger med 1,5 poäng trots att svenskens båda hopp var längre än normmannens.

Under andra världskriget arbetade bröderna mot den tyska ockupationsmakten och vägrade att ställa upp i tävlingar arrangerade av tyskar. Birger diskvalificerades då av nazisterna och efter att ha deltagit i en tävling i Askerbacken hamnade bröderna i Grinis koncentrationsläger. Birger gjorde sitt sista hopp 45 år gammal i Charlottenberg 1956.

1969 slutade han som sporthandlare och blev kommunal tjänsteman och jobbade med att märka ut vildmarksleder och preparera aplina anläggningar.

På äldre dar byggde han upp ett skidmuseum i hemstaden Kongsvinger. Detta invigdes 1986 Kung Olav.

Birger Ruuds har haft stor betydelse för den norsk idrotten. och när han avled 1998 ordnades därför en statsbe-gravning för att hedra hans minne..

Clas Thunberg

Skridskoåkare från Finland, som var bäst i världen på 20-talet. Han vann OS-guld på 1500 m, 5000m och sammanlagt 1924, 500 m och 1500m 1928 samt ett silver och ett brons. Slog fyra världsrekord.

Han var 29 år gammal då han debuterade i EM och VM 1922. Han var 42 år när han avslutade sin karriär efter VM 1935. Han hade en svår uppväxt, präglad av rökning och festande. Först som 18-åring blev han intresserad av skridskoåknigen. När han var 27 år blev han finsk mästare för första gången. Han hade sina egna träningsmetoder, nämligen att åka sparkstötting, dansa och bada bastu. Däremot förkastade han året-runt-träning, liksom cykel-åkning och morgonträning.

Han gav också ut en bok "Ensam mot hela Norge". Den kom ut 1947 och beskriver den hårda konkurrensen mot norska löpare under 20- och 30-talen. Han kallades "Isens Nurmi".

Förutom årsmötet planeras ytterligare ett allmänt medlemsmöte i Stockholm, två i Göteborg och ett i Malmö med samma uppläggning som tidigare.

Vi planerar att under 2003 komma ut med 4 nummer av SOF-Bulletinen och ett par nummer av SOF-Bulletinen Special.

Samarbetet med Sveriges Olympiska Kommitte, Sveriges Olympiska Akademi. Samarbetet med övriga idrottsföreningar och sällskap fortsätter, och vi skall om möjligt presenteras vid deras mötetn och eventuellt delta som medarrangör

Vi kommer att följa upp vad SVIF:s arbetsgrupp för idrottsmuseer och idrottshistoriska föreningar och sällskap gör.

Styrelsen

Bokslut

Resultaträkning 2002 01 01- 2002 12 31

Balansräkning 31 dec 200

Revisionsberättelse

På grund av en revisors sjukdom och en revisors start i Vasaloppet hann inte dessa rapporter bli klara vid denna bulletins distribution. De delas i stället ut vid årsmötet och kommer att publiceras i nästa Bulletin.

Många olympier i Hammarbys bandy och ishockey

Så här inför starten av vinterns slutspel känns det inte fel att konstatera att hela 17 allsvenska bandyspelare i Hammarby

varit olympier. De flesta har spelat olympisk ishockey, två har spelat uppvisningsbandy, medan två varit ledare. De två ledarna är Lennart Nyman (allsvensk i bandy 1949) och Ernie Tobell (fd Johansson) som spelade back i bandy-laget 1960-69. Lennart Nyman var svensk fotbolls förste förbundskapten 1962-65. Som ledare var han med om två OS-kvalmatcher för svensk del, båda mot Ungern 1963. Borta blev det förlust, 0-4, medan det blev oavgjort, 2-2, hemma på Nya Ullevi. Därmed var Sverige utslaget

Ernie Tobell var massör under många olympiska spel.

Olympisk uppvisningsbandy i Oslo 1952 spelade målvakten Yngve "Yppe" Palmqvist och centern Sven-Erik Broberg. De tillhörde då Bollnäs respektive Västanfors, men de båda skall senare bli hammarbyiter.

Olympisk ishockey har spelats av följande bandykämpar:

Erik "Burret" Larsson (1928), Sigge Öberg (1928), Sven "Svenne Berka" Bergqvist (1936), Bertil Lundell (1936), Stig Emanuel Andersson (1936,1948), Åke "Plutten" Andersson (1948,1952), Gunnar Landelius (1948), Rune Johansson (1948,1952), Rolf "Mackan" Pettersson (1948), Bror "Lulle" Pettersson (1948), Svante Granlund (1948), Holger Nurmela (1948, 1952, 1956). Att notera är att Svante Granlund tillhörde AIK 1948 och "Hogge" Nurmela AIK 1952. "Svenne Berka" har ytterligare OS-meriter. Han var svensk landslagsmålvakt i fotboll i Berlin-OS 1936, då det blev förlust mot Japan (2-3). 1948 i S:t Moritz var han tränare för ishockeylandslaget.

"Burret" och Sigge Öberg blev silvermedaljörer 1928, "Plutten", "Hogge" och Rune Johansson bronsmedaljörer 1952.

Vid fotbollens OS-kval mot Ungern i Budapest 1963 (0-4) spelade Gösta Lundell, Hammarby ytterhalv. Gösta var i många år duktig bandyspelare i främst Ulvarna, men även i Hammarby, där han dock aldrig spelade allsvenskt.

Sen 60-talet har det i princip varit omöjligt att dubbelspela I varje fall på olympisk nivå

CLAES G BENGSSON

Nya medlemmar

Dahlöf Tommy	Floragatan 7 D	437 31 Lindome
Danielsson Per	Polhemsgatan 34 B	112 30 Stockholm
Eliasson Elmer	Bohusgatan 16	311 39 Göteborg
Gahm Sture	Hovås Bronsåldersvägen 8	436 50 Hovås
Hansson Thomas	Röingevägen 90	281 37 Hässleholm
Lundevall Hnerik	Östra Villavägen 5	611 36 Nyköping

Fel men inte fel

Datorn krånglar - ett virus. Accent över en bokstav vanligen över e fungerar inte. Därför saknar namn med accent detta i denna bulletin. På samma sätt fungerar inte tyskt y, d v s u med två prickar. I denna bulletin står i stället y eller u.

Inget idrottsmuseum i Stockholm

Från den idrottshistoriska konferensen på Bosön i höstas skickades en skrivelse till RF med en vädjan om att skyndsamt etablera ett Riksidrottsmuseum. Tidpunkten har väl inte kunnat var lämpligare än när RF fyller 100 år.

Konferensledningen har fått ett svar på två sidor som egentligen inte säger någonting annat än att det inte blir något museum.

RF räknar med att staten skall bekosta museet. Samtidigt finns en donator som är beredd att av sina besparingar anslå nära 100 miljoner för ett idrottsmuseum med huvudvikten lagd på idrottskonst. Genom denna donation vill han tacka idrotten för allt den gett honom.

Hans dröm är ett idrottsmuseum fyllt med idrottskonst. Men RF tackar nej till detta erbjudande och säger att det finns villkor med i donationen som RF inte kan acceptera. Säkert skulle man kunna komma till en uppgörelse om viljan fanns. RF vill ha pengar från Kulturdepartementet, och då blir idrottsverige utan möjlighet att visa upp sitt idrotts-historiska arv. Donatorn är en man i 80-års åldern som varit både aktiv och ledare inom idrotten. Han har inga arvingar och brinner för iden. Han har tjänat stora pengar på aktier.

Börje korrigerar

“Jag läste i senaste Bulletinen att Du kallade min gamla seglarkompis Peter Lunde för Björn (sid 14 Framgångsrika familjer nr 4/2002). Hans gast hette Björn. Peder kallades alltid Peder, möjligen Peder junior i högtidliga sammanhang, för att skilja honom från fadern med samma namn.

Förutom den mycket sensationella guldmedaljen i FD 1960, erövrade han en nästan lika överraskande silvermedalj 1968 i Starbåt. Han fick låna Sune Carlssons båt Sivene inför OS-seglingarna som gick i lyxorten Acapulco. Han besegrade bl a Paul Elvström, som kom på 4e plats och John Albrektsson, som kom 7a.

Peder seglade relativt lite mellan storevenemangen, men med sin stora talang och fokusering, lyckades han slå seglarvärlden med häpnad vid dessa två tillfällen.

Han var även rorsman på Norges första deltagande båt i Withbred around the World“.

BÖRJE LARSSON

P.S. Läser alltid med glädje Bulletinen från pärm till pärm.
D.S.

Flest alpina OS-guld damer

Fyra damer har vardera tre titlar, Vreni Schneider Schweiz, 1988 (2), 1994, Deborah Compagnoni Italien 1992, 94 och 98, Katja Seizinger Tyskland 1994(2) och 98, samt Janica Kostelic Kroatien 2002.

Flest alpina OS-medaljer herrar

Norrmannen Kjetil Aamodt har 7 medaljer 1992-94 och 2002. 3 guld (Super- G 1992 och 2002 samt kombination 2002), 2 silver och 2 brons. I VM har han dessutom 10 medaljer 1991-2001: 5 guld, 3 silver och 2 brons.

Flest OS-medaljer i Freestyle

Freestyle kom med i OS 1992. Sex åkare har 2 medaljer var: Edgar Grospiro Frankrike 1992 och 94, Janne Lahtela Finland 1998 och 2002, Jelizaveta Kozjenikova Ryssland 1992 och 94, Stine Lise Hattestad Norge 1992 och 94, Kari Traa Norge 1998 och 2002 och Tae Satoya Japan 1998 och 2002.

Flest OS-medaljer i Snowboard

Snowboard hade OS-premiär 1998 och efter två spel har två åkare vardera två medaljer. Ross Powers USA med brons 1998 och guld 2002 i halfpipe samt fransyskan Karine Ruby med guld 1998 i storslalom och silver 2002 i parallellstorslalom.

Flest OS-medaljer i skidskytte damer

Tyskan Uschi Disl har åtta medaljer, 2 guld (båda i stafett), 4 silver (därav 2 i stafett) samt två brons. Samtliga från åren 1992-2002.

Tre OS-guld i konståkning

Tre åkare har vardera 3 OS-guld, Gillis Grafström Sverige, 1920, 24 och 28 (dessutom silver 32), Sonja Henie Norge, 1928, 32 och 36 samt Irina Rodina Sovjetunionen i par 1972, 76 och 80.

Tre soloåkare har vunnit såväl EM som OS och VM två säsonger, Sonja Henie, Karl Schäfer Österrike och Katarina Witt DDR.

IOK-utmärkelse till Carin

Carin Nilsson Gren är ledamot av Sveriges Olympisk Kommitte och styrelseledamot i Svenska Handbolls-förbundet. Hon har fått en fin utmärkelse av IOK, Womens Trophy. Den utdelas till någon i varje världsdal, som gjort något bra för kvinnoidrotten. Carin fick den för Europa, för sitt jämställdsarbete.

Snabbast på 1000 m skridskor

Gerard van Velde Nederländerna sänkte världsrekordet med 0,56 sekunder när han tog OS-guld i Salt Lake City 2002.

Snabbast på 1500 m skridskor

Anna "Anni" Friesinger Tyskland, förbättrade sitt eget elva månader gamla världsrekord när hon tog OS-guld 2002. Hennes andra OS-medalj efter brons på 3000 meter 1998. Hon har också 3 VM- och 2 EM-titlar.

Snabbast på skidor

"Flygande kilometern" var med som demonstrationsdisciplin vid vinter-OS 1992 och vanns av Michael Pryfer Frankrike och Tarja Fields Finland. De noterade för 229,299 resp 219,245 km/tim.

Olympiska medaljer i damhockey

1998 i Nagano: Guld: USA, Silver: Kanada, Brons: Finland. 2002 i Salt Lake City: Guld: Kanada, Silver: USA, Brons: Sverige.

Flest OS-guld i tvåmansbob

Schweiz har lagt beslag på rekordmånga titlar, 4 i OS 1948, 80, 92 och 94 och 14 separata VM-guld. Tyskland har också fyra OS-guld, två för Öst och två för Väst

Yngsta mästarens i konståkning

Endast 15 år och 255 dagar gammal blev konståkerskan Tara Lipinski, USA, 1998 tidernas yngsta individuella mästare i vinter-OS. Ett år tidigare hade hon blivit yngsta världsmästaren i sin sport, 14 år och 286 dagar.

Flest medaljer i kortbaneåkning herrar

Kanadensaren Marc Gagnon, världsmästare individuellt 1993, 94, 96 och 98 har fem medaljer 3 guld (500 m 2002, stafett 1998 och 2002) och 2 brons i tre spel.

Flest medaljer i kälkhockey i Paralympics

Tre turneringar - 1994 (Lillehammer), 1998 (Nagano) och 2002 (Salt Lake City) har givit tre olika mästare i tur och ordning Sverige, Norge och USA. Sverige har dessutom två brons 1998 och 2002. Flest mål har Jens Kask Sverige gjort, 16 i de tre turneringarna.

Flest OS-guld i curling

Curling fick officiell OS-status 1998 och efter två spel har ingen nation mer än 1 titel. Herrarnas tävling vanns 1998 av Schweiz och 2002 av Norge. Damernas vanns av Kanada resp Storbritannien. Kanada har tagit medalj i alla fyra tävlingarna. Demonstrationstävlingar förekom redan vid spelen 1924, 32, 88 och 92.

Björndalen bäst i Norge

Skidskytten Ole Björndalen har fått de norska sportjournalisternas statyett för 2002. Han vann en överlägsen seger i omröstningen.

Priset har delats ut årligen sedan 1948. Det var andra gången en skidskytt vann. Björndalen var förste norrmann som vann fyra guld i samma OS. Han tog tre guld individuellt och ett i stafett i Salt Lake City för ett år sedan. Han har även fått andra priser för sin prestation och har bl a utsetts till året idrottare i världen av Internationella Sportjournalistförbundet.

Mest spridda sport

Volleyboll är den mest utbredda av de olympiska sporterna. I slutet av år 2000 var 218 nationer eller delar av nationer anslutna till Internationella Volleybollförbundet enligt IOK. Närmast följer basketboll 211, friidrott 210 och fotboll 204.

Sandra Pires/Jacqueline Silva vann damernas första OS i beachvolleyboll och även första VM. De är det enda paret med mer än en världstitel.

Kontakt med idrotts-historiska föreningar

Värmlands Idrotthistoriska Sällskskaps skrift nr 4/2002 handlar mycket om Hammarö. Vi kan också läsa om den tvåfaldige olympiern Shadrach Odhiambo. Han var med i OS i Moskva och Los Angeles och nådde som bäst en åttondelsfinal i Moskva.. Han har även många andra meriter. Ingen annan svensk amatörboxare har liknande meritlista. Han var då verksam i Göteborg men blev aldrig proffs. Nu finns han i Arvika tack vare flickvännen Maria Hansson. Han ses nu ofta i Babtistkyrkans predikstol och deltar i alla slag av församlingsarbeten. Han jobbar mycket för ungdomar på glid.

Östergötlands Idrotthistoriska sällskskaps medlemsblad nr/3/2002 har kommit och behandlar mest Riksidrottsförbundet 100 år och den idrotthistoriska konferensen på Bosön samt Bandy i 100 år av Arne Argus - en bok om bandyn i Östergötland. Nästa cafeträff har man i Åtvidaberg den 28 april.

Göteborgsmuseets fylliga årsbok har kommit - 140 sidor intressant läsning. I boken presenteras sex nya medlemmar i Göteborgs Hall of Fame. En av dem är OS-skrinnaren Kjell Bäckman med ett OS-brons på 10000 m skridskor. Där finns också en intressant artikel under rubriken "Då Sverige arrangerade Olympiska Spel i Göteborg". När det gäller recensioner har man tagit med sex böcker och vidare har man en lista över böcker man föreslår inköp av. Bland dem finns Claes G Bengtssons "Från Hammarby Sjöis till Studenternas. 100 år med Hammarby bandy". Under rubriken trivsamt medlemsvård refereras de träffar man haft under året, bl a de som genomförts i samarbete med SOF, den 27/11 med Gunnar Larsson, den 16 april med Tomas Gustafson.

Bohuslän-Dals Idrotthistoriska Förenings Medlemsblad nr 2/2002 har kommit och det handlar mest om Uddevalla Idrotthistoria. Uddevalla var en gång i tiden en stark brottarklubb och där fanns den eleganta brottaren Knut Fridell. Han avled den 3 febr 1992 men hans minne lever kvar i den ek han fick som guldmedaljör fick vid OS i Berlin 1936. Den fullvuxna eken står nu utanför Idrottshallen på Söder i stan.

Från Smålands Idrotthistoriska Sällskap har "Småländska Idrottsminnen" nr 3/2002 kommit. I den kan vi läsa om Owe Lostad, nu 80 år, som under perioden 1937-48 var roddare men sadlade om till cox. Som cox fanns han i tre båtar vid OS i Rom 1960, uttriggad åtta, uttriggad fyra och uttriggad tvåa. Roddarna kom från Strömstad, Trollhättan, Uddevalla och Göteborg. Som cox fick han inte väga mer än 50 kilo. Inför OS vägde han 51 kilo men med hjälp av

bröd och vatten kom han ner till 49,9 kg. I Småland fanns också Kajsa Bergqvists föregångare, Gun Larking. En långbent vacker flicka, som fanns med på helsida i amerikanska Life och Sport Illustrated. Nu har hon nått pensionsåldern. Hon deltog i två OS. Som fyra i Melbourne var hon nära att ta en bronsmedalj. Lars Bruno som var med i masstruppen (2000 ingick i truppen) i gymnastik vid OS i Berlin 1936 berättar om sitt idrottsliv. Han var en mångsysslare i idrott, men han blev olympier som gymnast och det var kanske hans största idrottsupplevelse.

Idrottsminnen från Hälsinglands Idrotthistoriska sällskap nr 3 2002 har kommit. Årsmöte den 25 februari, 199 medlemmar, 47 föreningar, 135 enskilda medlemmar, 10 Specialdistriktsförbund, 4 kommuner och 3 övriga.

Uppländska Idrottsminnen, medlemsblad för Upplands Idrotthistoriska förening nr 3-2002 har också kommit.. Där gläds man åt att Enköpings SK tagit steget upp i Allsvenskan i fotboll som det 58e laget i Allsvenskan. En medlem som avlidit är den moderne femkaparen Torsten Lindqvist som tog olympiskt lagsilver vid OS 1952 i Helsingfors.

Svenska Idrotthistoriska Föreningens årsskrift har kommit. Denna, de 22a årsboken, har fotboll som huvudtema och innehåller i stort sett inget av olympiskt intresse. Dock en resention av SOKs, Pierre de Coubertin och Den Olympiska Rörelsen, som SOF gett ut som den senaste Bulletinen Special.

Så har vi i sista stund fått en ny idrotthistorisk förening som närliggande intresserad av att ha utbyte med oss och det är Gotlands Idrotthistoriska Förening

Pengar till idotten

SOK har av regeringen fått ytterligare fem miljoner. Regeringen bidrar med 15 miljoner kronor extra fram till OS 2004 och näringslivet bidrar med lika mycket.

Idrotten nämndes i årets budget för första gången i regeringsförklaringen, vilket är ett stort framsteg. Det borde betyda att regeringen tar idrottens samhällsnytta på allvar. Det blir ingen höjning av det ordinarie anslaget. Ökningen ligger i stället i utdelningen från Svenska Spel, 100 miljoner för 2003. I villkoren ingår att idrotten skall öppna dörrar för fler, hålla tillbaka avgifterna, satsa mer på flickor, delta i kampen mot droger och intensifiera samarbetet med skolorna. De ordinarie bidragen är nu fördelade. De bygger på sju kriterier: antal föreningar, antal aktiva, lokalt aktivitetsstöd, utbildningsinsatser, jämställdhetsarbete internationell representation och information ur SFens årsredoviningar. Mest pengar fick korpen (22 174 000). Sedan följde fotbollen (19 929 000), ridsport (11 436 000), gymnastik (11 320 000), ishockey (10 683 000), fri idrott (10 186 000).

Ullevitrofen till Sörenstam

Annika Sörenstam har av Svenska Sportjournalistförbundets medlemmar utsetts till mottagare av Ullevitrofen, som Sveriges förnämsta idrottsman för 2002. Priset har delats ut sedan 1963.

De tio främsta var: 1. Annika Sörenstam 1113 poäng, 2. Kajsa Bergqvist 745, 3. Susanne Ljungskog 629, 4. Christian Olsson 419, 5. Carolina Klüft 403, 6. Tony Rickardsson 367, 7. Ara Abrahamian 346, 8. Niklas Lidström 214, 9. Anja Pärson 198, 10. Magdalena Forsberg 140.

Av dessa tio hoppas vi på framgångar för fem vid OS i Aten 2004, två vid OS i Turin 2006. Två tävlar i icke olympiska idrotter och en har lagt av.

Inget fängelsestraff

De sex finska skidåkarna som åkte fast för dopning vid VM i Lahti 2001 riskerar troligen inget fängelsestraff. Enligt lagen var det brottsligt att smugga in otillåtna medel men man har inte kunnat bevisa att åkarna smugglat in preparaten. Däremot är det bevisat att huvudtränaren Pekka Kyrö smugglat in dessa medel från Centraleuropa. Han kommer därför troligen att åtalas för smuggling. I dag är de finska lagarna skärpta.

Vivi-Anne Hulten död

Den tiofaldige svenska mästarrinnan och OS-bronsmedaljören i konståkning Vivi-Anne Hulten har avlidit i Kalifornien 91 år gammal. En av Sveriges stora genom tiderna i konståkning. Hon vann sitt första SM 1927. 1933 kom hon tvåa i VM. Hon tog sedan VM-brons 1935, 1936 och 1937. I vinter-OS 1936 tog hon brons. Hon ombads på prispallen att hylla Hitler med en nazihälsning. Men hon vägrade och sa:

- Jag är svensk . Jag gör inte sånt.

Det gjorde däremot hennes rival silvermedaljören från Norge Sonja Henie. Fyra år senare fick Vivi-Anne revansch på Henie, när hon gifte sig med norskans konståkningspartner.

IOK stöttar Wada

Den internationella antidopningsbyrån, Wada, har fått runt 35 miljoner kronor från IOK för att klara ekonomin. Wada finansieras till hälften av IOK. Internationella organisationer och de olika länderna står för den andra hälften.

När det gäller dopning har Johann Myleg överklagat beslutet om avstängningen och att han fräntas medaljen på femmilan från OS i Salt Lake City. Men idrottens skiljenämnd, CAS, fastställde IOKs beslut.

Idrottsgalan

Idrottsgalan i Globen, den fjärde i ordningen, blev en jubelföreställning för friidrotten och Carolina Klyft. Carolina var för ett par år sedan helt okänd utanför friidrottskretsar men hon har tagit svenska folket med storm. Dessutom var idrottsgala tjejnernas föreställning.

De olika priserna fördelade sig på följande sätt:

Jerringpriset: Carolina Klyft fick 23 procent av alla röster på de tio kandidaterna. På andra plats kom Tony Rickardsson och på tredje Magdalena Forsberg. Därefter följde Annika Sörenstam och Kajsa Bergqvist. De var de fem man fick rösta på i "finalen". Platserna 6-10 belades av Emma Igelström, Hästhoppningslandslaget (Malin Bayard, Helena Lundbäck, Royné Zetterman och Peter Eriksson), Susanne Ljungskog, Christian Olsson och Anna-Karin Kammerling.

Jerringpris röstas fram av svenska folket. 262 090 personer hade röstat fram följande de tio kandidaterna.

Årets manlige idrottare: Christian Olsson i konkurrens med Ara Abrahamian, Niklas Lidström och Tony Rickardsson

Årets kvinnliga idrottare: Kajsa Bergqvist i konkurrens med Emma Igelström, Susanne Ljungskog och Anja Pärson.

Årets lag: Handbollslandslaget, som samma dag slog Egypten i VM och hade konkurrens av hästhoppningslandslaget, ishockeylandslaget damer och kanot K2 (Henrik Nilsson och Marcus Oskarsson).

Årets nykomling: Kim Kjällström i konkurrens med Kim Martin, Clas Björling och Björn Wirdheim.

Årets ledare: Ulf Karlsson i konkurrens med Bengt Johansson, Leo Mylläri och Yannick Tregaro.

Årets prestation: Carolina Klyft i konkurrens med Erik Johansson, Susanne Ljungskog och Rickard Rickardsson.

Årets handikapp- och dövidrottare: Goalbollslaget i konkurrens med Anders Grönberg, Jonas Jacobsson och Ronny Persson.

Vidare delades ut **Sportspegelspriset** till Diabete Dyal Mory och **Idrottsakademiens hederspris** till Lennart Johansson.

Bland de som fick pris eller var nominerade enligt ovan hittar vi ett femtontal med medaljchanser i OS i Aten 2004 och Turin 2006.

Sveriges första
och enda
ANTIKVARIAT
med special-
inriktning på
IDROTT

SÄLJER och KÖPER

allt antikvariskt material
med idrottsanknytning:

böcker, tidskrifter, tidningar,
vykort, samlarbilder, program,
klubbnålar, autografer etc.

Svenskt och utländskt.

Besöksadress: Grimstagatan 170, Vällingby.

Öppet: efter överenskommelse.

Tel. 08-739 09 71. Fax. 08-739 14 73.

Postadress: Box 65, 162 11 Vällingby

E-mail: www.idrottsantikariatet.com

Erbjudande till SOFs medlemmar

Vi har gett ut SOF-Bulletinen Special nr 50, som var ett särtryck på cirka 30 sidor ur Micael Ekbergs avhandling, Torben Grut. Göteborgs Universitetsbibliotek innehar förlagsrättigheterna till denna avhandling och jag hade inte varit i kontakt med biblioteket för en överenskommelse - jag hade bara haft ett samtal med Micael Ekberg.

För att detta inte skall leda till någon rättegång om upphovsrätten har jag gått med på att köpa 50 ex av avhandlingen. Priset på den är 320:- inkl moms och jag erbjuder nu SOFs medlemmar att köpa detta praktverk på 334 sidor för 200:-. Boken finns tillgänglig att köpa vid årsmötet. Den kan också beställas genom att sätta in 225 kronor inkl frakt på postgiro 483 48 37 -9 (Stig Nilsson).